

Milieudruk nauwelijks gewijzigd in 1999

Auteur(s):

Verduin, H.

Dit artikel wordt gecoördineerd door de sector nationale rekeningen van het CBS
Verschenen in:

ESB, 85e jaargang, nr. 4272, pagina 747, 22 september 2000

Rubriek:

Statistiek

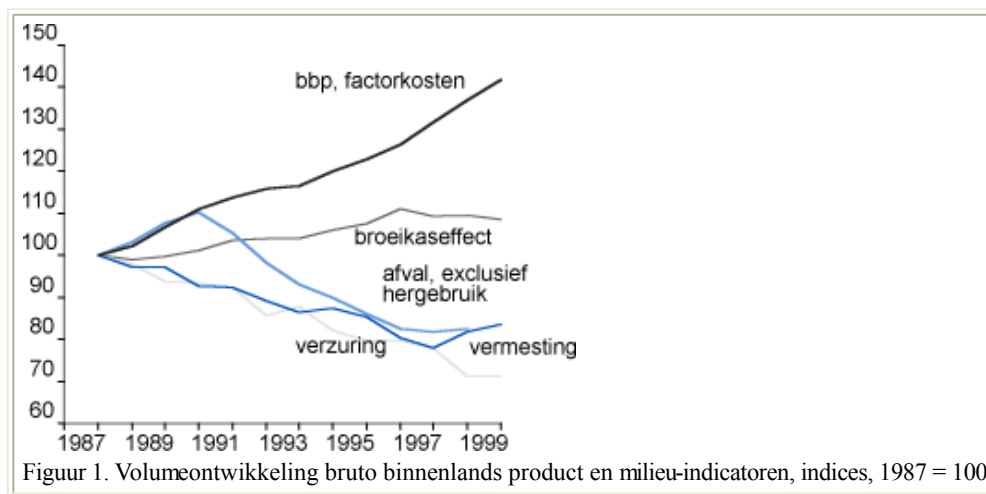
Trefwoord(en):

economie, samenleving

Ondanks de hoge economische groei in 1999 is de milieudruk nauwelijks gewijzigd. Opvallend is de daling van broeikasgasemissies met een procent ten opzichte van 1998. Na een jarenlange afname lijken de vrijgekomen hoeveelheden afval en de emissies die bijdragen aan de verzuring zich te stabiliseren. Daarentegen is de uitstoot van vermestende stoffen de afgelopen twee jaar toegenomen.

CO₂-emissie omlaag door hogere invoer elektriciteit

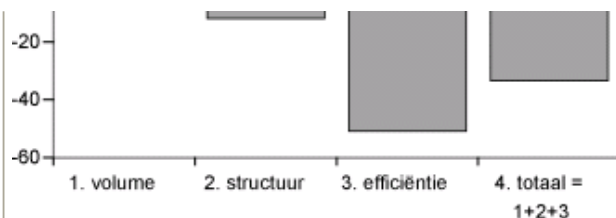
In 1999 daalde de CO₂-emissie door Nederlandse ingezetenen met een procent. De daling was vrijwel volledig het gevolg van de met zes procent verminderde elektriciteitsproductie in Nederland. Deze leidde tot een verminderde inzet van aardgas en steenkool bij de centrales, en verklaart daarmee de daling van de CO₂-emissie. De daling van de elektriciteitsproductie is opmerkelijk daar de vraag naar elektriciteit met drie procent toenam. De verminderde productie en de toenemende vraag werden volledig gecompenseerd door een explosieve groei van het invoer - uitvoersaldo met zestig procent. Met name door de ingezette liberalisering van de energiemarkt gaan elektriciteitsproducenten en bedrijven er steeds meer toe over om in het buitenland goedkopere elektriciteit in te kopen (zie [figuur 1](#)).

Eco-efficiëntie neemt toe

De milieulast per eenheid productie nam de afgelopen jaren steeds verder af. Met andere woorden, de milieu-efficiëntie (vervuiling per gulden productie) neemt steeds verder toe. In [figuur 2](#) is dit zichtbaar gemaakt voor de totale hoeveelheid gestort of geloosd afval. In deze grafiek is de totale afname van de hoeveelheid aangeboden afval voor eindverwerking in de periode 1987-1998 uiteengehaald naar een drietal afzonderlijke factoren. Bij een gelijkblijvende economische structuur en een constante milieu-efficiëntie zou het aanbod van afval in 1998 met ruim 29 procent zijn toegenomen ten opzichte van 1987. De geleidelijke veranderingen in de economische structuur (meer diensten en minder goederen) en een toename in de milieu-efficiëntie van bijna 51 procent hebben uiteindelijk geleid tot een ruim 33 procentpunts-daling van het aanbod van afval door producenten. De efficiëntiegroei werd veroorzaakt door het toegenomen hergebruik van afval en door de toegenomen afvalverwerking in vuilverbrandingsinstallaties in de desbetreffende periode. Dit effect is vooral na 1992 opgetreden.

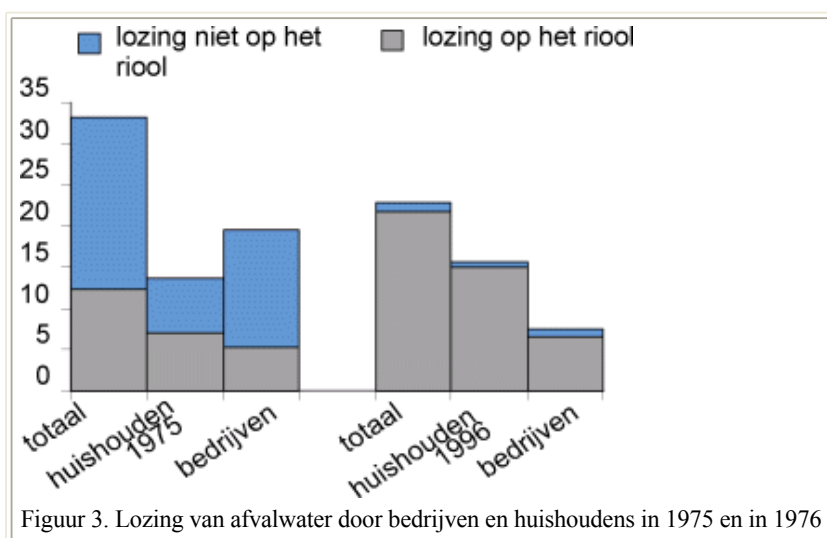

Figuur 2. Uiteenrafeling van de jaarlijkse veranderingen in de productie gerelateerde hoeveelheid aangeboden afval in de periode 1987-1998

Afvalwater schoner

Tegenwoordig wordt in Nederland het afvalwater vrijwel volledig geloosd op het riool waar het na zuivering weer via het oppervlaktewater wordt afgevoerd. Van alle huishoudens in Nederland heeft 97 procent een aansluiting op het riool. Afvalwater van bedrijven wordt voor 89 procent via het rioolstelsel afgevoerd. Uiteindelijk komt slechts een klein deel van het afvalwater direct in het oppervlaktewater terecht. In recente jaren bedroeg deze zogenaamde netto belasting van het oppervlaktewater twintig procent. In 1975 was die belasting met 75 procent nog veel hoger. Van het huishoudelijk afvalwater werd 51 procent gezuiverd en voor bedrijven was dit aandeel slechts 27 procent. Grote afvalwaterproducenten waren in de jaren zeventig met name te vinden in de voedingsmiddelen-, papier-, chemische- en aardolie-industrie. Hoge investeringen in eigen afvalwaterzuiveringsinstallaties hebben nadien geleid tot een substantiële reductie van het direct geloosde afvalwater (tachtig procent). Illustratief is dat in 1975 tweederde van de geproduceerde hoeveelheid afvalwater voor rekening kwam van bedrijven en voor eenderde deel van huishoudens. De laatste jaren zijn de rollen precies omgedraaid (zie [figuur 3](#)).

Figuur 3. Lozing van afvalwater door bedrijven en huishoudens in 1975 en in 1996